

Almanach

För Året

Efter Frälsarens **CHRIST** Födelse

I 777.

En STOCKHOLMS Horizont,

Eller 59 grad. 20 min. Polhögd, och $1\frac{2}{3}$ tids-
min. Meridian - skillnad Öster om Upsala
Observatorium.

Efter K. Maj:ts Nåd. Förordnande,
utgifwen

Åf Det Wetenkaps Academie.

Mån.
Förmörk.
d. 23 Jan.

STOCKHOLM,

Tryckt hos JOHAN GEORG LANGE.

Exemplaret sålies håstads och skurit för 3 öre S:mt.

Utdrag af Olof Pehrssons i Orlöf och Jäders So-
fen i Södermanland, til K. Vetenskaps Aca-
demien ingifne berättelse, om de försök han
gjort, at söda Boskaps-Kreatur med Morötter
och Roswor, för hwilka försök han, af de
SAHLGRENska Premie-Medlen, fått en Belö-
ning af 500 Daler Kopparmynt.

Olof Pehrsson har alltid sådt mycket Morötter, och
år 1774 dertill använt $\frac{1}{2}$ Tunmland af sit gårde,
som är wäl brukadt, har god jord, och i April Månad
göddes med 6 Last Swin-gödsel, som jämnt utbreddes,
hwarefter hela landet upgrafdes och d. 2 Maj besåddes
med allenast 4 lod Morot-frön, ty han har af förfaren-
het funnit, at för tjock såning är det största hinder för
Morötters wäxt. Frön har han i 20 år alltid ikäffat sig
sjelf så tillräckeligen, at han ock kunnat meddela andra,
i det han om Wävarne, så snart kålen gått ur jorden,
på tjenligt ställe utjätt några om hösten förut dertill ut-
sedde rötter, på hwilka blader ej böra vara närmare til
roten affskurna, än 2 tum. Dessa löpa i frö, hwilkas
mognad märkes deraf, at de då blifwa bruna, då stiel-
karne böra affkåras, inlagas i husen gi torkas, och frö-
na sedan mellan händerna utgungas. Han brukar sål-
lan at wattna Morot-landet (om icke torra sätter til,
när

när man nyf rensat landet, då en wattung är nödig; ty
om man dermed begynner, måste man sedan hålla fort,
så länge torkan warar.

Den 10 Octob. uptogos Rötterne, sedan man öfwer
hela Sofnaren, til landets beredning och såning, rens-
ning då och då, samt rötternas uptagning, ej använt
mer än 14 dagswerken, och fick $3\frac{1}{2}$ Tunnor goda Mo-
rötter, somliga så stora, at de wägrade i $1\frac{1}{2}$ mark stricket.
En del deraf användes på följande sätt til Koers söda.

Twå Kor, som mjölkade, och en, som ej långt förut
burit, fingo hwardera, i 14 dagar, hwar dag, 3 marker hö
och 2 marker halm, morgon och afton, men om midda-
gen en kappe Morötter, som wäade 9 à 10 marker: de
största Morötter söndersturo. De äts dem ganska be-
gärligt och wädde wäl, samt gästas $3\frac{1}{2}$ à 4 kannor god
gul mjölk om dygnet, då de mjölkades morgon och af-
ton. Men när man uphörde at gifwa dem Morötter,
minskades mjölken til $1\frac{1}{2}$ qwarter för hwardera Kon om
dagen. Ut i mjölken saknades ock något i gulheten.

Af den på de 14 dagarne samlade mjölken, fick man
6 marker godt gult Smör, liksom hade Koerne gått i
blomster-bete: äfwen 4 marker gulare och fetare Ost,
än wanligt. Olof Pehrsson slutar här af, at Moröt-
ter äro för Mjölke-kor en ypperlig söda.

Han

Han hade ock besädt $\frac{1}{2}$ Tunmland, hwarpå d. 27 Jun. fördes och utbreddes 33 Last Boskaps-äddsel, med 4 skedblad Ros-frön, upblandade med en fjerding torr jord, som med et par dragare nedfördes. Ros-landet rensades af 2 Personer, midt i Julii månad, och 8 dagar efter Michaelis inbårgades 13 å 14 Tunnor Roswor, större och mindre, dock fullkomliga och goda. Med dessa Roswor gjordes ock försök at föda Kor, som wäl äro dem, dock ej så gärna, som Morötterna. Mjölken fans ock efter dem något blekare, och smakade litet bäst, samt gaf et något blekare Smör, än det man fått af Morotmjölken: men til kreaturs gödande äro Roswor ganska goda och kraftiga, då de gifwas söndersturna.

Detta besyrker, hwad utomlands länge varit bekant och med fördel försökt, nemligen, at Boskafen mår wäl, blir fet och gifwer ymnig mjölk, då den en gång om dagen får litet af sönderhackade Roswor, Morötter, Balsternackor, Potater eller Kål-rötter, och borde derföre upmuntra våra Landtmän at, mera än hårtills skedt, lägga sig på sådana Rötters säende, både til egen och Boskapsens föda.

